Міністерство освіти та науки України Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського" Факультет інформатики та обчислювальної техніки

Лабораторна робота №4

з дисципліни "Технології програмування для комп'ютерних систем – 3"

Виконав: студент групи IB-91мн Гончаренко Олександр

Завдання

Розглянути етапи створення та використання модулів для ядра OS Linux.

Послідовність виконання роботи

1. Створюємо модуль. Для цього у файловій системі створюємо директорію lab4, у яку додаємо усі необхідні файли для роботи з модулем. Виконуємо команди export для збирання ядра, а також export KDIR=/home/dima/repos/linux-stable/.

```
Activities

    Terminal ▼

                                                                                                                                                                                                                                    тра 27 21:14
                                                                                                                                                                                     alex@alex-VirtualBox: ~/lab3/busybox/_install/lab4
                               @alex-VirtualBox:~/lab3/busybox/_install$ ll
                   total 52
                  drwxrwxr-x 13 alex alex 4096 tpa 27 21:04 /
                  drwxrwxr-x 38 alex alex 4096 rpa 27 20:40 ../
drwxrwxr-x 2 alex alex 4096 rpa 27 20:02 bin/
drwxrwxr-x 2 alex alex 4096 rpa 27 20:06 boot/
                  drwxrwxr-x 2 alex alex 4096 tpa 27 20:02 dev/drwxrwxr-x 3 alex alex 4096 tpa 27 20:09 etc/
                  lrwxrwxrwx 1 alex alex 11 Tpa 27 20:03 init -> bin/busybox*drwxrwxr-x 2 alex alex 4096 Tpa 27 20:08 lib/
                 lrwxrwxrwx 1 alex alex 11 rpa 27 20:02 linuxrc -> bin/busybox* drwxrwxr-x 2 alex alex 4096 rpa 27 20:02 proc/ drwxrwxr-x 2 alex alex 4096 rpa 27 20:02 root/
                  drwxrwxr-x 2 alex alex 4096 tpa 27 20:02 sbin/
drwxrwxr-x 3 alex alex 4096 tpa 27 20:02 sys/
drwxrwxr-x 2 alex alex 4096 tpa 27 20:02 tmp/
drwxrwxr-x 4 alex alex 4096 tpa 27 20:02 usr/
                  alex@alex-VirtualBox:~/lab3/busybox/_install$ mkdir lab4
alex@alex-VirtualBox:~/lab3/busybox/_install$ cd lab4/
alex@alex-VirtualBox:~/lab3/busybox/_install/lab4$ ll
                   total 20
                 drwxrwxr-x 2 alex alex 4096 Tpa 27 21:09 ./
drwxrwxr-x 14 alex alex 4096 Tpa 27 21:04 ../
-rw-rw-r-- 1 alex alex 2632 Tpa 27 21:09 hello.c
-rw-rw-r-- 1 alex alex 44 cep 10 2017 Kbuild
-rw-rw-r-- 1 alex alex 136 cep 10 2017 Makefile
alex@alex-VirtualBox:~/lab3/busybox/_install/lab4$ mv hello.c module1.c
alex@alex-VirtualBox:~/lab3/busybox/_install/lab4$ vim module1.c
alex@alex-VirtualBox:~/lab3/busybox/_install/lab4$ ll
total 20
                  drwxrwxr-х 2 alex alex 4096 тра 27 21:11 .
                  drwxrwxr-x 14 alex alex 4096 Tpa 27 21:04 ./
-rw-rw-r-- 1 alex alex 44 cep 10 2017 Kbuild
-rw-rw-r-- 1 alex alex 136 cep 10 2017 Makefile
                 -rw-rw-r-- 1 alex alex 136 cep 10 2017 Makefile
-rw-rw-r-- 1 alex alex 2632 rpa 27 21:11 module1.c
alex@alex-VirtualBox:~/lab3/busybox/_install/lab4$ vim Kbuild
alex@alex-VirtualBox:~/lab3/busybox/_install/lab4$ vim Makefile
alex@alex-VirtualBox:~/lab3/busybox/_install/lab4$ export PATH=/opt/gcc-arm-8.3-2019.03-x86_64-arm-eabi/bin:$PATH
alex@alex-VirtualBox:~/lab3/busybox/_install/lab4$ export CROSS_COMPILE='ccache arm-eabi-'
alex@alex-VirtualBox:~/lab3/busybox/_install/lab4$ export ARCH=arm
alex@alex-VirtualBox:~/lab3/busybox/_install/lab4$ export KDIR=/home/alex/lab3/linux-stable/
alex@alex-VirtualBox:~/lab3/busybox/_install/lab4$
```

2. Виконуємо команду таке для збирання модулю:

```
alex@alex-VirtualBox:~/lab3/busybox/_install/lab4$ make
make -C /home/alex/lab3/linux-stable/ M=$PWD
make[1]: Entering directory '/home/alex/lab3/linux-stable'
    CC [M] /home/alex/lab3/busybox/_install/lab4/module1.o
    Building modules, stage 2.
    MODPOST 1 modules
    CC /home/alex/lab3/busybox/_install/lab4/module1.mod.o
    LD [M] /home/alex/lab3/busybox/_install/lab4/module1.ko
make[1]: Leaving directory '/home/alex/lab3/linux-stable'
```

3. Створимо архів СРІО для rootfs та заархівуємо його за допомогою GZip:

```
alex@alex-VirtualBox:~/lab3/busybox/_install/lab4$ cd ..
alex@alex-VirtualBox:~/lab3/busybox/_install$ find . | cpio -o -H newc | gzip > ../rootfs.cpio.gz
89642 blocks
alex@alex-VirtualBox:~/lab3/busybox/_install$ cd ..
alex@alex-VirtualBox:~/lab3/busybox/_install$ cd ..
alex@alex-VirtualBox:~/lab3/busybox$ qemu-system-arm -kernel _install/boot/zImage -initrd rootfs.cpio.gz -machine virt -nographic -m 512 --append "rootfs/dev/ram0 rw console=ttyAMA0,115200 mem=512M"
```

4. Виконання завдання Basic (module1.c):

```
Activities

    Terminal ▼

                                                                      alex@alex-VirtualBox:
       static unsigned int repeats = 1;
       module_param(repeats, uint, S_IRUGO);
       MODULE_PARM_DESC(repeats, "Hello print:");
       static int __init module1_init(void)
                unsigned int repeat;
                if (repeats > 10)
                         printk(KERN_ERR "Cannot repeat more than 10 times\n");
                         return -EINVAL;
                if (repeats >= 5 && repeats <= 10)
                         printk(KERN_WARNING "Repeatition from 5 to 10 times\n");
                if (repeats == 0)
                         printk(KERN_WARNING "No repeatition\n");
                for (repeat = 0; repeat < repeats; repeat++)</pre>
                         printk(KERN_INFO "Hello, world!\n");
                return 0;
       static void __exit module1_exit(void)
       {
                printk(KERN_EMERG "Bye-Bye!\n");
       module_init(module1_init);
       module_exit(module1_exit);
       MODULE_AUTHOR("AlexHoncharenko");
MODULE_DESCRIPTION("Training to build linux module");
MODULE_LICENSE("Dual BSD/GPL");
```

5. Протестуємо роботу модуля:

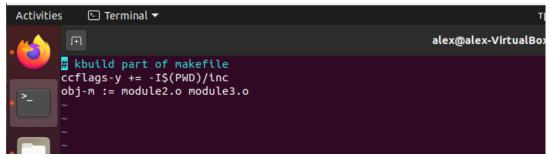
```
тра 27 21:19
Activities

    Terminal ▼
                                                                         alex@alex-VirtualBox: ~/lab3/busybox
            7.529516] can: broadcast manager protocol (rev 20170425 t)
            7.533362] can: netlink gateway (rev 20170425) max_hops=1 7.544105] Key type dns_resolver registered
            7.547765] ThumbEE CPU extension supported.
            7.554289] Registering SWP/SWPB emulation handler
            7.571113] Loading compiled-in X.509 certificates
            7.658883] input: gpio-keys as /devices/platform/gpio-keys/input/input0
            7.693851] rtc-pl031 9010000.pl031: setting system clock to 2020-05-27 18:16:37 UTC (15906
            7.734803] uart-pl011 9000000.pl011: no DMA platform data
            8.533569] Freeing unused kernel memory: 2048K
            8.588471] Run /init as init process
       Please press Enter to activate this console.
       / # cd lab4/
       /lab4 # insmod module1.ko
           59.288817] module1: loading out-of-tree module taints kernel.
           59.333198] Hello, world!
       /lab4 # rmmod module1.ko
         68.668821] Bye-Bye!
       /lab4 # insmod module1.ko repeats=0
           77.771078] No repeatition
       /lab4  # rmmod module1.ko
           79.839804] Bye-Bye!
       /lab4 # insmod module1.ko repeats=3
           83.143418] Hello, world!
           83.144867] Hello, world!
           83.146033] Hello, world!
       /lab4 # rmmod module1.ko
           85.692408] Bye-Bye!
       /lab4 # insmod module1.ko repeats=6
           89.244391] Repeatition from 5 to 10 times
           89.246494] Hello, world!
           89.247769] Hello, world!
           89.249092] Hello, world!
           89.250626] Hello, world!
       [ 89.250938] Hello, world!
[ 89.251370] Hello, world!
/lab4 # rmmod module1.ko
           90.935188] Bye-Bye!
       /lab4 # insmod module1.ko repeats=15
           95.594406] Cannot repeat more than 10 times
       insmod: can't insert 'module1.ko': invalid parameter
```

6. Виконання завдання Advanced:

module2.h

Kbuild

module2.c

```
Activities

    Terminal ▼

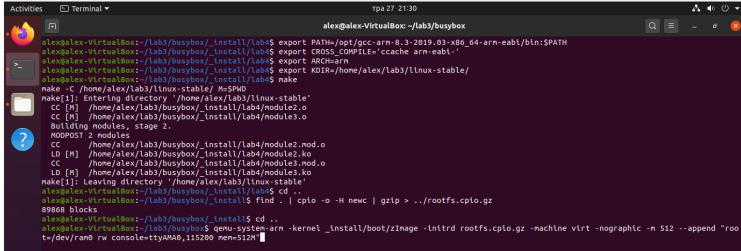
                                                                                         тра 27 21:2
                                                                       alex@alex-VirtualBox: ~/lab3/
       #include <linux/init.h>
       #include ux/module.h>
       #include ux/printk.h>
       #include "module2.h"
       void print_text(unsigned int repeats)
                unsigned int repeat;
                for (repeat = 0; repeat < repeats; repeat++)</pre>
                         pr_info("Hello, world!\n");
       EXPORT_SYMBOL(print_text);
       static int __init module2_init(void)
       {
                pr_info("Exporting the function...");
                return 0;
       }
       static void __exit module2_exit(void)
                pr_info("Module 2 exit. No more exporting the function.\n");
       module_init(module2_init);
       module exit(module2 exit);
       MODULE_AUTHOR("AlexHoncharenko");
MODULE_DESCRIPTION("Training to export a funcion");
MODULE_LICENSE("Dual BSD/GPL");
```

module3.c

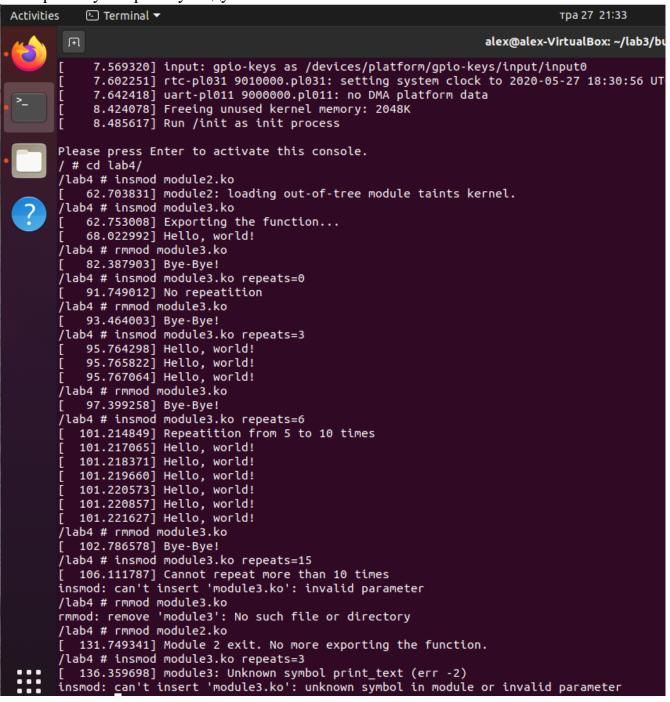
```
Activities

    Terminal ▼
                                                                                     тра 27 21:28
                                                                    alex@alex-VirtualBox: ~/lab3/bu
       #include <linux/init.h>
       #include linux/module.h>
       #include <linux/printk.h>
       #include "module2.h"
       static unsigned int repeats = 1;
       module_param(repeats, uint, S_IRUGO);
MODULE_PARM_DESC(repeats, "Hello print:");
       static int __init module3_init(void)
                if (repeats > 10)
                        pr_err("Cannot repeat more than 10 times\n");
                        return -EINVAL;
                if (repeats >= 5 \&\& repeats <= 10)
                        pr_warn("Repeatition from 5 to 10 times\n");
                if (repeats == 0)
                        pr_warn("No repeatition\n");
                print text(repeats);
                return 0;
       static void __exit module3_exit(void)
                pr_info("Bye-Bye!\n");
       module_init(module3_init);
       module_exit(module3_exit);
       MODULE_AUTHOR("AlexHoncharenko");
       MODULE_DESCRIPTION("Training to import a function");
       MODULE_LICENSE("Dual BSD/GPL");
```

Виконуємо команду make для збирання модулю та створимо архів CPIO для rootfs та заархівуємо його за допомогою GZip:

1. Протестуємо роботу модулів:

Помилка у виконанні запиту виникла, бо модулю module3 не вдалося визначити символ print_text, який не був експортований в результаті незавантаження модулю module2, в якому цей символ реалізований та експортований.